

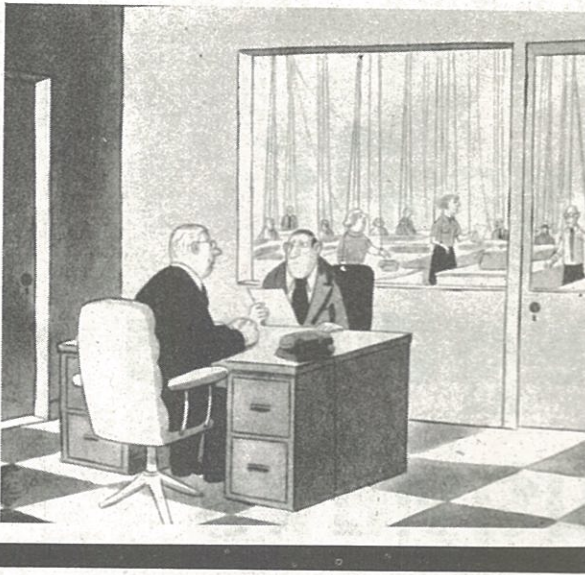
การประยุกต์ใช้ ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ เพื่อให้สัมฤทธิ์ผล

เนตร ธรรมประทานกุล

กิจกรรมการประยุกต์ใช้ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ และเครื่องมือในการวิเคราะห์ทุกวันนี้ ไม่ใช่เป็นเรื่องง่าย นิสิต นักศึกษา ตลอดจนผู้สนใจศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์จำนวนมาก รู้สึกผิดหวังเมื่อพบว่าเขาเข้าใจทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ และเข้าใจเครื่องมือในการวิเคราะห์ แต่เขาไม่รู้ว่าจะนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาชีวิตส่วนตัว ตลอดจนการแก้ปัญหาในการทำงานได้อย่างไร ในปี ค.ศ. 1951 Joel Dean เป็นผู้บุกเบิกการศึกษาเศรษฐศาสตร์แนวใหม่ เพื่ออุดช่องว่างระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งเรียกว่า “เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการ” และได้มีการศึกษาวิเคราะห์เจาะลึกกันอย่างกว้างขวาง เนื่องจากว่าวิชานี้ให้การตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาทางเศรษฐกิจในโลกแห่งความเป็นจริงได้ดีกว่า ดังนั้นวิชาเศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการ จึงเป็นที่นิยมบรรจุเข้าไว้ในหลักสูตรสาขาวิชาชีพต่าง ๆ

เช่น สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ สาธารณสุขศาสตร์ กฎหมาย การบัญชีและบริหารธุรกิจ ตลอดจนสาขาวิชาการวางแผนเมืองและชนบท ผู้รอบรู้บางท่านกล่าวว่า “เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการ คือ การประยุกต์ใช้ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์เข้ากับปัญหาทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน” บ้างก็ว่า “เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการ คือ เศรษฐศาสตร์ประยุกต์โดยอาศัยหลักทฤษฎีและหลักปฏิบัติจากสาขาอื่นร่วมกัน เช่น การบัญชี การบริหารการเงิน การตลาด และการผลิต” บ้างก็ว่า “เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการ คือ ตัวเชื่อมระหว่างทฤษฎีเศรษฐศาสตร์และการตัดสินใจ”

จุดมุ่งหมายในบทความนี้ ก็เพื่อชี้ให้เห็นถึงการตัดสินใจที่ดีกว่าในการแก้ปัญหา ไม่แต่เฉพาะทางด้านธุรกิจเอกชน แต่ยังรวมถึงหน่วยงานของรัฐ และองค์กร

ที่ไม่ยึดถือการเป็นที่ยึด “ปัญหา” เป็นสิ่งซึ่งทุกคนต้องประสบในชีวิตส่วนตัวและหรือชีวิตการทำงาน แต่ไม่เป็นที่น่าแปลกใจเลยว่า ทำไมเอกชนเข้าใจปัญหาไม่เหมือนกันการแก้ไขปัญหาก็ไม่เหมือนกันความสำเร็จในชีวิตและการทำงานก็แตกต่างกัน ดังนั้นผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิต คือผู้ที่แก้ปัญหาได้สำเร็จ ซึ่งจะต้องพิจารณาว่า อะไรเป็นสิ่งที่เกิดขึ้น เป็นมาตั้งแต่เมื่อใด ทราบได้อย่างไร มีผลดีและผลเสียเกิดขึ้นมากน้อยแค่ไหนอย่างไร ขอบเขตของปัญหาวางขวางเพียงใด อะไรคือสิ่งที่ต้องการและทำไม?

เมื่อผู้ป่วยต้องการให้แพทย์รักษา เขาจะขอให้แพทย์ตรวจและรักษา วัตถุประสงค์ของแพทย์คือรักษากคนไข้ให้หายจากโรค ปัญหาของแพทย์คือ การวินิจฉัยโรค สาเหตุสาเหตุและเย็บเย็บ จากการศึกษาของแพทย์หลายปีเขาทราบความสัมพันธ์ของร่างกายมนุษย์ แพทย์สามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับอาการของคนไข้ ข้อมูลอาจรวบรวมได้จากหลายแห่ง เช่น การสอบถามคนไข้ การตรวจร่างกาย การตรวจเลือด และการทดสอบในห้องปฏิบัติการ หลังจากการรวบรวมข้อมูลแล้ว แพทย์จะวินิจฉัยโรคและรักษาด้วยวิธีที่เห็นว่าเหมาะสมที่สุด ในบางครั้งการวินิจฉัยโรคไม่สามารถกระทำได้ทันที ในกรณีเช่นนี้อาจต้องมีการทดสอบเพิ่มเติม ในขณะเดียวกันแพทย์ต้องลงมือรักษาทันทีเพื่อให้คนไข้สบายใจ

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ เพื่อให้สัมฤทธิ์ประสิทธิผล เป็นศิลปะของการเลือกที่เหมาะสมที่สุดของทางเลือกที่มีอยู่ทั้งหมด เช่นเดียวกับวงการแพทย์ ผู้ตัดสินใจควรจะดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ค้นหาสาเหตุของปัญหาและกำหนดวัตถุประสงค์
2. ทราบปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เงินไข และความสัมพันธ์ของปัจจัยเหล่านั้น
- 3) รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ภายใต้ข้อจำกัดของเวลาและเงินทุน
4. วิเคราะห์ข้อมูล
5. กำหนดความเป็นไปได้ทั้งหมด และประเมินผลในรูปของประโยชน์ที่จะได้รับและต้นทุน
6. เลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดตามวัตถุประสงค์

ความสามารถในการตัดสินใจที่ถูกต้อง คือกฎเงาไปสู่ความสำเร็จแห่งชีวิต เนื่องจากว่ากิจกรรมการตัดสินใจเป็นเรื่องของมนุษย์ โดยมีศักดิ์สงสัยเลยว่า ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับโมคติ บุคลิกภาพ ประสบการณ์ของผู้ตัดสินใจ เช่นเดียวกับสภาพแวดล้อมซึ่งทำให้ต้องตัดสินใจ ภายในข่ายงานการตัดสินใจมีเครื่องมือในการวิเคราะห์ เช่น คณิตเศรษฐศาสตร์และเศรษฐมิติ ซึ่งสามารถใช้ควบคู่ไปกับทฤษฎีเศรษฐศาสตร์และแนวคิดอย่างมีเหตุผล ช่วยดำเนินขั้นตอนการตัดสินใจไปสู่เป้าหมาย การตัดสินใจทางธุรกิจ โดยปกติประกอบด้วยทางเลือกอย่างน้อยสองทาง คือ ทำกับไม่ทำ และถ้าทำจะทำอย่างไร บ่อยครั้งที่ทางเลือกเหล่านี้ต้องกระทำภายใต้สภาพแวดล้อมที่ถูกบังคับให้เลือก เรียกว่าสภาวะการณ์ ซึ่งอาจจำแนกได้เป็นสภาวะการณ์ที่แน่นอน สภาวะการณ์เสี่ยง และสภาวะการณ์ที่ไม่แน่นอน การตัดสินใจและภายใต้สภาวะการณ์ที่แน่นอน เสี่ยง และไม่แน่นอน สะท้อนให้เห็นความแตกต่างในชั้นความรู้ที่ผู้ตัดสินใจจะพึงพอใจ การตัดสินใจภายใต้สภาวะการณ์ที่แน่นอน คือ การที่ผู้ตัดสินใจทราบผลที่จะเกิดขึ้นอย่างแน่นอน หรืออาจจะกล่าวอีกอย่างหนึ่งได้ว่า ผู้ตัดสินใจมีความรู้อย่างสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อมและถูก ของการตัดสินใจที่เขากระทำลงไป แนวคิดนี้แท้จริงอย่างไร? ในขั้นแรกแนวคิดนี้อาจปรากฏแต่เพียงในทางทฤษฎี ซึ่งสนใจแต่เฉพาะในแวดวงวิชาการเท่านั้น แท้จริงแล้วเป็นตรงข้าม กล่าวคือ มีสภาวะการณ์หลายอย่างในระยะต้น ซึ่งผู้จัดการมีความรอบรู้อย่างสมบูรณ์ว่า ถ้าตัดสินใจเลือกทางเลือกนี้แล้วจะเกิดอะไรขึ้น การตัดสินใจทางธุรกิจหลายอย่างต้องการทราบเพียงราคาปัจจุบัน เงินไข และจำนวนความต้องการ ซึ่งสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องแน่นอน

ในโลกแห่งความเป็นจริง อย่างไรก็ตาม บางสิ่งบางอย่างแต่ไม่มากนัก อาจจะมีการแน่นอนเป็นระยะเวลายาวนาน นอกนั้นจะไม่มีแน่นอน เช่น ผลของการลงทุนในระยะยาวเป็นเรื่องที่สุดวิสัยที่จะพยากรณ์ได้ เมื่อเราพิจารณาถึงตัวแปรที่ไม่ทราบค่าหลาย ๆ ตัวพร้อมกัน เช่น สภาพการณ์โดยทั่วไปทางเศรษฐกิจ การแข่งขัน รสนิยมของผู้บริโภค สภาพการณ์ทางการเมือง และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

กลยุทธ์ในการตัดสินใจทั้งหมดจะกลายเป็นการกระทำภายใต้สภาวะการณ์เสี่ยง หรือสภาวะการณ์ไม่แน่นอน สภาวะการณ์เสี่ยง คือ สภาวะการณ์ที่เราทราบผลของการตัดสินใจว่าจะเกิดขึ้นด้วยความน่าจะเป็นเท่าไร เช่น บริษัทประกันภัยสามารถคำนวณค่าความน่าจะเป็นได้อย่างถูกต้อง ด้วยระดับความเชื่อมั่นระดับหนึ่ง เกี่ยวกับความหมาย อุบัติเหตุและอภิลักขิต ความน่าจะเป็นเหล่านี้เป็นเครื่องช่วยตัดสินใจในการกำหนดเบี้ยประกันและเงินเอาประกันได้ แม้ว่าเขาจะไม่สามารถกำหนดค่าความน่าจะเป็นได้ว่า ใครจะตาย บ้านหลังไหนจะถูกไฟไหม้ รถคันไหนหรือใครจะประสบอุบัติเหตุ แต่เราสามารถพยากรณ์ได้ด้วยความคิดพลาดเพียงเล็กน้อยว่า จะมีผู้ที่อยู่ในวัยที่กำหนดให้จะตายนกี่คนในปีหน้า หรือมีบ้านกี่หลังในสภาพและท้องถิ่นเดียวกันจะถูกไฟไหม้ เมื่อเผชิญปัญหาการเสี่ยง หน้าที่ของผู้ตัดสินใจมีอาชีพคือการพัฒนาเทคนิค ซึ่งสามารถกำหนดค่าความเสี่ยงในแต่ละปัญหา วิถีที่ใช้กันมากที่สุดคือการหาค่าความหวัง (ค่าเฉลี่ย) และค่าความแปรปรวน สภาวะการณ์ไม่แน่นอน หมายถึง สภาวะการณ์ที่รู้ว่าทางเลือกแต่ละอย่างจะให้ผลออกมาอย่างไรบ้าง แต่ไม่รู้ว่าความน่าจะเป็นที่จะเกิดผลอย่างนั้นมีมากน้อยเพียงใด ดังนั้นภายใต้สภาวะการณ์ไม่แน่นอน ผู้บริหารต้องกำหนดความน่าจะเป็นขึ้นเองจากสภาพแวดล้อมและประสบการณ์ที่ตนมีอยู่อย่างรอบคอบ นั่นคือปัญหาภายใต้สภาวะการณ์ที่ไม่แน่นอนก็จะกลายมาเป็นปัญหาภายใต้สภาวะการณ์เสี่ยง

ภายใต้เงื่อนไขของการเสี่ยงและความไม่แน่นอน ผลลัพธ์ที่พึงได้ของแต่ละกลยุทธ์อาจผันแปรมาก ดังนั้นจึงมีการเสี่ยง ผู้ที่ชอบเสี่ยงก็จะเลือกลงทุนในโครงการที่มีความเสี่ยงสูง ผู้ที่ไม่ชอบการเสี่ยงก็จะเลือกลงทุนในโครงการที่มีความปลอดภัยมากที่สุด ผู้ที่ไม่เห็นความแตกต่างระหว่างความเสี่ยงและไม่เสี่ยง ก็จะเลือกลงทุนในโครงการที่ให้ค่าตอบแทนสูงสุด นานาจิตตัง ในโลกนี้มีคนหลายประเภท แต่อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจพบว่า นักลงทุนส่วนใหญ่ตลอดจนนักธุรกิจที่แท้จริง พยายามหลีกเลี่ยงการเสี่ยง เว้นแต่ว่าการเสี่ยงนั้นจะให้ค่าตอบแทนของการเสี่ยงอย่างคุ้มค่า